

Activiteit 59: Methodologie voor de aankoop van huishoudtoestellen - Brussel

Algemene context van het OCMW:

Gewest: Brussel

Medewerkers voor «energie»: 5 gespecialiseerde voltijdse medewerkers voor de energiecel + een coördinatrice Agenda 21 + samenwerking met een honderdtal maatschappelijk werkers uit de sector (onder meer voor huishoudtoestellen) + samenwerking met de associatieve sector (overleg OCMW/privé-diensten, Samenleven en Habitat & Santé).

Financiële middelen voor de «energiepreventie»:

- Federaal Sociaal Energiefonds, zonder bedrag specifiek voorbehouden voor preventie, maar met een driemaandelijks controle van de uitgegeven bedragen.
- Sociaal Fonds voor Energiebegeleiding (gewestelijk)

Belangrijkste preventieve activiteit:

- Sensibilisering bij individuele gesprekken, uitgaand van de factuur.
- Terugbetaling van het onderhoud van de verwarmingsketel, schoorsteenvegen, ontkalken van waterverwarmers (geval per geval).
- Occasioneel draagt men bij in de kosten voor het nazicht van installaties of voor het bezoek van een technicus van het OCMW in gevallen van duidelijke overconsumptie.
- Opvolging van het verbruik van aanvragers die hun factuur betwisten (gedurende enkele weken).
- Uitzonderlijk wordt gebruik gemaakt van de energie-checkup van het ABEA (en zo leert men deze ook kennen) naar aanleiding van een sociaal onderzoek in de woning.
- Uitzonderlijk voorziet men in de vervanging van het verwarmingssysteem.
- Project X (cfr. Fiche 62): verbetering van gebouwen die verhuurd worden aan een kansarm publiek.

Methode voor de preventieve activiteiten:

- De doelgroep bezoekt de energiedienst omwille van betalingsmoeilijkheden, schulden, onbegrepen facturen. Hij komt hiertoe ingevolge de uitnodigingen die zijn uitgestuurd in het kader van de energie-oronnantie, spontaan of doorverwezen door andere diensten (OCMW en andere).
- Het werk van de energiedienst bestaat voor het grootste deel uit factuuranalyse.
- Het OCMW beschikt nog niet over veel preventie-instrumenten, maar het werkt hier actief aan (technische fiches, enz...).

Geplande activiteiten:

- **Op korte termijn:** terugbetaling van spaarlampen, meervoudige contactdozen aluminiumfolie, enz... voor personen die worden opgevolgd door het OCMW, en dit ten belope van 150 €/gezin, per schijf van 50 €/jaar.
- Uitwerking van toelichtingsfiches bestemd voor de begunstigden van aankoopbijdragen voor huishoudtoestellen.
- **Op langere termijn** bestaat de ambitie om collectieve sessies te organiseren.

Activiteit 59: Methodologie voor de aankoop van huishoudtoestellen - Brussel

Beschrijving van het project:

Leefloners of rechthebbenden op een leefloonequivalent krijgen een forfaitaire steun van maximaal 500 € toegekend voor de aankoop van elektrische huishoudapparaten van klasse A. Deze steun, die beheerd wordt door alle al dan niet aan de energiedienst verbonden maatschappelijk werkers, wordt doorgaans spontaan aangevraagd of voorgesteld door een maatschappelijk werker. Het forfait dekt over het algemeen de aankoop van het apparaat (behalve voor koelkasten). De aanvrager zoekt zelf het toestel uit en legt met het oog op de toekenning van de steun een prijsopgave voor aan zijn maatschappelijke assistent. De energiedienst voegt bij deze steun overigens een aangepaste technische fiche, waarop in eenvoudige bewoordingen in grote lijnen wordt uitgelegd hoe het aangekochte apparaat op een goede manier gebruikt kan worden.

Gebruikte methode voor het project:

- De maatschappelijke werker of de aanvrager (alle sociale antennes samen) stelt de aankoop voor van een nieuw huishoudelijk toestel.
- De aanvrager legt een prijsbestek voor.
- De maatschappelijke werker controleert of het een apparaat van klasse A betreft.
- Behalve als dit ingaat tegen het gezond verstand (bijvoorbeeld aankoop van een gelijkaardig huishoudtoestel het voorgaande jaar) wordt de forfaitaire steun toegekend
- (binnenkort worden de technische fiches aan die steun toegevoegd)

Detailvragen:

Doelpubliek: Begunstigden van het leefloon of een equivalent.

Financiering en/of menselijke middelen: Federaal fonds (150.000 €/jaar voor ongeveer 300 aankopen)

Type actie: Investeringssteun.

Specificiteit van het project: De aankoopbijdrage wordt toegekend op grond van duidelijk omschreven regels, buiten de Energiedienst.

Sterkten van het project: Het OCMW heeft op de ene of andere manier altijd bijgedragen aan de aankoop van uitrustingen, huishoudtoestellen e.d. Het is dan ook een teken van gezond verstand dat energiecriteriën worden verbonden aan de keuze van de uitrusting. Bovendien kon het initiatief door middel van eenvoudige regels buiten de energiedienst gehouden worden en wordt een maximaal aantal aanvragers bereikt.

Zwakten van het project : Zoals de zaken er vandaag voorstaan, heeft men niet de waarborg dat de aankoop dient om gedragingen bij te brengen voor het gebruik van deze toestellen (bv. typisch : « ik koop een nieuwe koelkast. De vorige werkt niet goed meer, maar kan nog altijd gebruikt worden... dan laat ik hem toch draaien »). Dit probleem kan worden opgelost in de technische fiches.

Activiteit 59: Methodologie voor de aankoop van huishoudtoestellen - Brussel

Reproduceerbaarheid: Dit project is voor allen voor herhaling vatbaar op voorwaarde dat men over voldoende financiële middelen beschikt. De grote gemeenten beschikken doorgaans over dit soort middelen via het federaal fonds.

Opmerkingen: Aan een ritme van 35 nieuwe steunaanvragen per week kan de energiecel geen echt begeleidingsplan uitbouwen. Bovendien is het belangrijk dat men erop toeziet dat de ontluikende opdracht voor energiepreventie niet verder de administratieve rompslomp voor de maatschappelijke werker verzwaart: momenteel gaat iedere steunaanvraag gemiddeld gepaard met 8 formulieren... de Maatschappelijk Werkers zijn geen vragende partij voor bijkomende papieren. Ten slotte moet de instelling zelf het belang van de preventietaken beseffen en tijd vrijmaken, onder meer voor de opleiding van de maatschappelijk werkers.

Conclusie: De aankoop van huishoudtoestellen zorgt voor een onmiskenbare en aanzienlijke verbetering van de infrastructuur in termen van verbruik. Bovendien kon deze zaak aan de energiedienst onttrokken worden door duidelijke regels vast te stellen.